

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 79/04-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. apríla 2004 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Seol, spol. s r. o., so sídlom Severné nábrežie 40, Košice, zastúpenej advokátkou JUDr. D. S., K., ktorou namietala porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I z 9. júna 2003 sp. zn. 26 C 123/02 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 18. decembra 2003 sp. zn. 11 Co 306/03, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Seol, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2004 telefaxom blanketárne podaná a 1. apríla 2004 a 5. apríla 2004 doplnená sťažnosť obchodnej spoločnosti Seol, spol. s r. o., so sídlom Severné nábrežie, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. D. S., K., pričom z obsahu uvedených podaní a z priložených písomností vyplynulo, že sťažovateľka podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“) z 9. júna 2003 sp. zn. 26 C 123/02 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) z 18. decembra 2003 sp. zn. 11 Co 306/03.

Sťažovateľka uviedla, že v marci 2002 podala na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhala toho, aby okresný súd zaviazal jej zamestnanca J. J. (ďalej len „žalovaný“) na zaplatenie sumy 34 195, 40 Sk s prísl. ako náhradu škody na zverených hodnotách. Sťažovateľka opierala svoje nároky „o pracovnú zmluvu, dohodu o hmotnej zodpovednosti podľa § 176 Zákonníka práce, dojednaný popis pracovnej činnosti a dohodu o splatení vzniknutej škody“.

Okresný súd návrhu sťažovateľky vyhovel a platobným rozkazom č. k. Ro 2468/02-4 z 23. júla 2002 žalovanému uložil, aby sťažovateľke uhradil sumu 34 195, 40 Sk s prísl., ako aj trovy konania. Proti tomuto platobnému rozkazu podal v zákonnej lehote žalovaný odpor s odôvodnením, že nebol oboznámený s obsahom zvýšenej zodpovednosti a ku škode došlo úmyselným konaním tretej osoby, t. j. bez jeho zavinenia.

Okresný súd rozsudkom z 9. júna 2003 sp. zn. 26 C 123/02 žalobný návrh sťažovateľky zamietol, v podstate preto, že „mal za to, že schodok na zverených hodnotách vznikol celkom bez zavinenia žalovaného (...)“

Po odvolaní sťažovateľky krajský súd rozsudkom z 18. decembra 2003 sp. zn. 11 Co 306/03 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pretože sa stotožnil s jeho právnym názorom a tento považoval za vecne správny.

Sťažovateľka je toho názoru, že „rozhodnutím oboch súdov boli porušené jej práva na spravodlivý súdny proces“, pretože súdy úplne „vylúčili zodpovednosť zamestnanca za vzniknutú škodu. Vzali za preukázané, že úmyselným zavinením páchatel'a trestného činu krádeže (neznámeho páchatel'a) a čiastočne aj zanedbaním povinností zo strany sťažovateľky došlo k zbaveniu sa zodpovednosti inak hmotne zodpovedného zamestnanca v plnom rozsahu“. Proti „potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu“, sťažovateľka namieta, že „zamestnanec sa nemohol celkom zbaviť objektívnej zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách, pretože odstavil osobné motorové vozidlo (z ktorého mu odcudzili tržbu) na nestráženom parkovisku. (...) Ak by zamestnanec pristupoval k plneniu svojich povinností a k zverenému majetku zodpovedne a vážne, neponechal by zverené finančné prostriedky sťažovateľky v aute na nestráženom parkovisku, ale uložené v koženom obale by

ich vzal zo sebou. (...) Sťažovateľka je preto toho názoru, že zamestnanec sa svojej zodpovednosti založenej dohodou o hmotnej zodpovednosti zbaviť celkom nemohol, pretože pri ochrane majetku sťažovateľky nepostupoval zodpovedne. (...) Sťažovateľka má zato, že zamestnanec podpísaním dohody o zaplatení škody sám svoju zodpovednosť spočiatku uznal. (...) Zamestnanec sa mohol zbaviť zodpovednosti celkom len vtedy, ak by preukázal, že schodok nezavinil preto, že v dôsledku úmyselného konania tretích osôb mu bolo znemožnené hospodáriť so zverenými hodnotami, čo však nie je práve tento prípad. Podľa názoru sťažovateľky boli splnené všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti zamestnanca za spôsobenú škodu (...) Zamestnanec nevyužil svoje právo odstúpiť od dohody od hmotnej zodpovednosti podľa § 177 ods. 1 ZP, účinného v čase vzniku škody“.

Z uvedených dôvodov sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom

- *„vyslovil, že právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Medzinárodného dohovoru porušené bolo*
- *a aby sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 20. 000.-Sk, a náhradu trov konania v sume 8 000.- Sk na účet právnej zástupkyne sťažovateľa JUDr. D. S.“*

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná nezávislým súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...)

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Okresného súdu Košice I z 9. júna 2003 sp. zn. 26 C 123/02 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 18. decembra 2003 sp. zn. 11 Co 306/03.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľka napadla tak rozsudok okresného súdu, ako aj rozsudok krajského súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie okresného súdu, pretože o odvolaní voči tomuto uzneseniu rozhodoval krajský súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, nevyplýva žiadna možnosť porušenia označeného článku dohovoru, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovateľka, ktorá je v konaní pred ústavným súdom zastúpená advokátkou, teda kvalifikovaným právnym zástupcom, neuviedla žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení označeného práva sťažovateľky.

Sťažovateľka v podstate namietala, že súdy „*vylúčili zodpovednosť zamestnanca za vzniknutú škodu, (...) zamestnanec sa svojej zodpovednosti založenej dohodou o hmotnej zodpovednosti zbaviť celkom nemohol, pretože pri ochrane majetku sťažovateľky nepostupoval zodpovedne. (...) Sťažovateľka má zato, že zamestnanec podpísaním dohody o zaplatení škody sám svoju zodpovednosť spočiatku uznal*“, teda sťažovateľka v podstate nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu a s posúdením skutkového stavu týmto súdom.

Podľa odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že:

„Správne postupoval súd prvého stupňa, keď vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia, či dohoda o hmotnej zodpovednosti bola uzavretá platne, a či sa zamestnanec zbavil celkom alebo sčasti zodpovednosti, t. j. či schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia.

Ustálená súdna prax vychádza z toho, že hmotne zodpovedný zamestnanec sa zbaví zodpovednosti za schodok, ak je preukázané, že k schodku došlo v dôsledku úmyselného konania tretích osôb, prípadne zanedbaním povinnosti zamestnávateľa, mu bolo znemožnené so zverenými hodnotami hospodáriť a starať sa o ne, resp. disponovať s nimi.

Nesporne bolo preukázané, že schodok vznikol v danom prípade odcudzením tržby v sume 39.377,40 Sk neznámym páchatelom z uzamknutého motorového vozidla žalobcu značky Škoda PICK UP ev. čísla KE 626 BO dňa 6. apríla 2001 v čase od 16.10 hod. do 16.20 hod.

Svedčí o tom obsah vyšetrovacieho spisu Obvodného oddelenia Policajného zboru v Gelnici, sp. zn. ORP-86/PP-6-2001. Zo zápisnice o ohliadke miesta činu a príslušnej fotodokumentácie, ktorá sa nachádza na č. l. 7 a 8 spisu a výpovedí svedkov vyplýva, že v čase od 16.10 hod. do 16.20 hod., dňa 6. apríla 2001 vykonal nezistený páchatel krádež vlámaním do osobného motorového vozidla Škoda PICK UP ev. čísla KE 626 BO zaparkovaného v Gelnici na Hlavnej ulici vedľa predajne Potravín Zdroj a to tak, že nezisteným predmetom a spôsobom poškodil zámok na dverách spolujazdca a následne nezisteným predmetom a spôsobom rozbil sklenenú výplň uvedených dverí, ktoré si odistil a otvoril a z odkladacej príručnej skrinky v palubnej doske odcudzil osvedčenie od uvedeného vozidla, tankovaciu kartu EUROSHELL, kožené puzdro na doklady s finančnou hotovosťou 39.377,40 Sk s DPH (firma je platcom DPH); navyiac poškodením vozidla spôsobil škodu vo výške 5.436,20 Sk pre poškodenú firmu SEOL spol. s r. o. Uznesením zo dňa 19. 5. 2001 č. ORP-86/PP-6/2001 bolo prerušené trestné stíhanie, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. 5. 2001.

Zaiste nemožno obísť ani zanedbanie povinnosti zo strany žalobcu, a to z dôvodu, že neinštruoval žalovaného ako má nakladať s finančnou hotovosťou za dodaný tovar. (...)

Uznaním dlhu urobeným v písomnej forme sa zakladá vyvrátiteľná právna domnienka, že dlh v čase uznania existoval.

Na druhej strane, uznanie dlhu nezbavuje dlžníka (zamestnanca), na ktorého prešlo iba dôkazné bremeno, možnosti brániť sa voči uplatnenému (uznanému) záväzku, ak preukáže, že záväzok zamestnávateľa nevznikol alebo že ho uznal omylom. Súd v takomto

prípade musí skúmať, či z hľadiska hmotného práva (v danom prípade Zákonníka práce) obstojí nárok z titulu uznávaného prejavu dlžníka.

V súdenom prípade, ako už bolo uvedené, úmyselným zavinením páchatel'a trestného činu krádeže (neznámeho páchatel'a) a čiastočne aj zanedbanie povinnosti zo strany žalobcu, umožnili žalovanému ako hmotne zodpovednému zamestnancovi zbaviť sa zodpovednosti za schodok v celom rozsahu.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom ku všetkým uvedeným skutočnostiam ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2004